

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

I. Titlul proiectului de act normativ

Hotărâre pentru stabilirea unor măsuri privind promovarea achizițiilor publice ecologice în România pentru perioada 2009 – 2013

II. Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Autoritățile publice din Europa sunt mari consumatoare de bunuri, servicii și lucrări. Acestea cheltuiesc aproximativ 1.5 miliarde euro pe an pentru achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări, ceea ce reprezintă echivalentul a 16% din Produsul Intern Brut al Uniunii Europene.

Fiecare produs sau serviciu cumpărat are impact de mediu pe durata întregului său ciclu de viață, de la extracția materiilor prime, fabricarea produsului și până la folosirea și reciclarea/eliminarea sa. Achizițiile publice ecologice contribuie la diminuarea acestor impacturi, beneficiile fiind resimțite atât la nivel local, cât și la nivel global.

Până în prezent, autoritățile contractante nu au avut în vedere impactul de mediu al bunurilor, serviciilor și al lucrărilor. Odată cu apariția conceptului de dezvoltare durabilă – dezvoltare care satisface nevoile prezentului fără să compromită abilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi, contextul politic și economic global s-a schimbat și a apărut nevoia de a lua în considerare problemele de mediu în cadrul tuturor politicilor formulate, alături de aspectele economice și sociale.

Achizițiile publice ecologice se înscriu în acest cadru al dezvoltării durabile, însă reducerea impactului pe care achiziționarea de produse, servicii și lucrări îl are asupra mediului nu se poate realiza decât dacă toți achizitorii publici acționează împreună, astfel încât să transmită un semnal clar și unit pieței.

Sectorul public din România are în acest moment puțină experiență în ceea ce privește achizițiile publice ecologice. Necesitatea adoptării politicii de achiziții publice ecologice la noi în țară s-a resimțit odată cu integrarea în Uniunea Europeană.

Comunicarea Comisiei Europene cu privire la Politica Integrată a Produsului din 18 iunie 2003 încurajează Statele Membre să dezvolte Planuri Naționale de Acțiune pentru a „înverzi” achizițiile lor publice.

În august 2007, Guvernul a adoptat nota Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile privind necesitatea adoptării modelului ecologic de achiziții publice în

România, precum și obligația țării noastre de a redacta Planul Național de Acțiune pentru Achiziții Publice Ecologice.

În 2008, MM a creat o bază de date cu produsele și serviciile ecologice existente în România pentru nouă grupe de produse și servicii, înființând site-ul web dedicat achizițiilor ecologice www.achizițieecologice.ro.

La nivel național, „Elaborarea și implementarea programului de achiziții ecologice” reprezintă o direcție de acțiune a Programului de Guvernare 2009-2012, cap. 19 Protecția mediului înconjurător, subcapitolul „Utilizarea eficientă a resurselor naturale și minerale”.

2. Schimbări preconizate

Prezenta hotărâre în domeniul achizițiilor publice ecologice promovează:

- a. dezvoltarea unei piețe de produse, servicii și lucrări ecologice care să conducă la îmbunătățirea performanței de mediu a lucrărilor, serviciilor și produselor precum și a tehnologiilor de obținere a acestora;
- b. creșterea gradului de conștientizare a instituțiilor publice din punctul de vedere al achiziționării de produse, servicii și lucrări, care să includă, atunci când este posibil, criteriile ecologice în documentația de atribuire.

Pentru atingerea acestor obiective, Planul Național de Acțiune stabilește, începând cu anul 2010, ținte voluntare, respectiv obligatorii pentru următoarele grupe de lucrări, produse și servicii:

- produse și servicii pentru curățenie;
- lucrări în construcții;
- echipamente de iluminat;
- produse alimentare și băuturi certificate în agricultura ecologică în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- mobilă;
- echipament IT: computere, monitoare, imprimante, copiatoare, multifuncționale, scannere și faxuri;
- hârtie copiabilă;
- autobuze, servicii pentru autobuze.

Pentru atingerea țăintelor propuse, Planul Național de Acțiune urmărește de asemenea realizarea următoarelor activități:

- stabilirea de criterii ecologice pentru grupe de produse, servicii și lucrări care nu sunt reglementate de Comisia Europeană;
- realizarea Ghidului pentru Achiziții Publice Ecologice;
- diseminarea conceptului de achiziții publice ecologice (inclusiv prin training);
- dezvoltarea paginii web dedicată achizițiilor publice ecologice, care să conțină o bază de date a instituțiilor din administrația publică centrală și locală care practică sistemul achizițiilor ecologice.

III. Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic și impactul asupra mediului de afaceri

Achizițiile publice ecologice stimulează sectorul industrial – în special întreprinderile mici și mijlocii – în dezvoltarea și promovarea pe piață a tehnologiilor curate. Exploatarea acestui sector va duce la crearea de noi locuri de muncă și la creștere economică.

Efortul financiar pe care îl presupune achiziționarea de produse, servicii și lucrări ecologice este mai mare comparativ cu alternativele ne-ecologice, ceea ce explică și reticența în adoptarea modelului achizițiilor ecologice.

Deși efortul financiar pe termen scurt este mai mare, dacă luăm în considerare întregul ciclu de viață al produsului, constatăm că pe termen mediu și lung, achizițiile publice ecologice duc la economisirea de bani și resurse.

2. Impactul social

Achizițiile publice ecologice duc la dezvoltarea de produse, servicii și lucrări ecologice care să corespundă unor standarde de calitate recunoscute.

Achizițiile publice ecologice îmbunătățesc calitatea vieții, iar practicarea agriculturii ecologice creează noi locuri de muncă, în special în mediul rural și contribuie astfel la revitalizarea spațiului rural. Implementarea Planului Național de Acțiune poate să influențeze atitudinea consumatorilor prin conștientizarea acestora asupra faptului că prin achiziționarea de produse ecologice, calitatea vieții poate fi îmbunătățită.

3. Impactul asupra mediului

Dat fiind că ponderea achizițiilor publice reprezintă aproximativ 16% din PIB-ul Uniunii Europene, impactul de mediu generat de achizițiile publice ecologice este redus în mod semnificativ, obiectivele de mediu putând fi atinse mulțumită puterii financiare a autorităților publice.

Studiul RELIEF, cel mai mare proiect de cercetare privind achizițiile publice ecologice în Europa, desfășurat în perioada 2001 - 2003 în cadrul Programului european de cercetare pentru Mediu și Dezvoltare Durabilă, a evidențiat câteva beneficii majore care s-ar putea obține în cazul în care achizițiile publice ecologice ar deveni o practică generalizată:

a. Electricitate: emisii de gaze cu efect de seră

Dacă toate autoritățile publice ar cumpăra electricitate care provine din surse regenerabile, s-ar economisi 61.350.363 tone de CO₂ eq (echivalent) în fiecare an. Această cifră este egală cu 18% din angajamentele UE asumate sub protocolul de la Kyoto de a reduce emisiile de CO₂ eq cu 340 milioane tone.

b. Produse alimentare și băuturi certificate în agricultura ecologică

Dacă toate autoritățile publice ar trece de la achiziționarea de alimente și băuturi produse în agricultura conventională la cele obținute din sistemul de

agricultura ecologica, s-ar economisi 41.560 tone de fosfați (PO₄-echivalent). Această cifră este egală cu cantitatea de fosfați utilizați în fiecare an pentru cca 3,5 milioane europeni.

Utilizarea substanțelor chimice de sinteză ca îngrășăminte, amelioratori ai solului, pesticide și gradul avansat de chimizare specific agriculturii convenționale sunt cauzele poluării apelor subterane, epuizării fertilității naturale a solului, avansarea rapidă a procesului de deșertificare și eutrofizare.

c. Calculatoare

Achiziționarea pe scară largă a calculatoarelor mai eficiente din punct de vedere energetic - care îndeplinesc standarde mai înalte decât criteriile **EnergyStar** – ar reduce facturile de electricitate și emisiile de gaze cu efect de seră în Europa cu până la 8 milioane tone de CO₂ eq. (Această cifră se aplică întregii piețe nu doar achizitorilor publici).

IV. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Pentru a avea rezultate mai amănunțite referitoare la acest aspect, în 2007, Comisia Europeană a ordonat un studiu intitulat “Costuri și beneficii ale achizițiilor publice ecologice”.

Conform acestui studiu, nu se poate spune încă, dacă produsele ecologice sunt mai ieftine decât produsele ne-ecologice, dar nici nu se poate spune dacă sunt mai scumpe așa cum s-a crezut până acum. S-a dovedit însă că în cele mai multe cazuri prețul mare de achiziție poate să fie compensat de costuri reduse de operare.

Pentru a sprijini implementarea Planului Național de Acțiune, Ministerul Mediului a câștigat fonduri externe nerambursabile pentru gestionarea a două proiecte ce se derulează în perioada 2009 -2010, după cum urmează:

1. „Promovarea achizițiilor publice ecologice prin crearea unui cadru favorabil pentru instruirea achizitorilor publici”, proiect finanțat din fonduri comunitare (Fondul Social European) și contribuție națională prin Programul Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative. Valoarea totală acestui proiect este de 943.681,64 lei.
2. „Dezvoltarea piețelor ecologice emergente în România”, proiect finanțat prin Programul de Cooperare cu Norvegia și cofinanțat de Ministerul Mediului. Valoarea totală a acestui proiect la cursul de 1 euro=4,1281 lei este de 7.922.166,53 lei (1.919.083 euro). Activitățile dedicate achizițiilor ecologice, la un curs de 1 euro=4,1281 lei, totalizează suma de 4.735.029,77 lei (1.147.024 euro).

Aceste fonduri se regăsesc în bugetul Ministerului Mediului, cap. 74 Protecția mediului, cod 56 – Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare.

Pentru perioada 2011 – 2013 contribuția Ministerului Mediului la Planul Național de Acțiune pentru Achiziții Publice Ecologice se stabilește prin bugetul acestuia.

V. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

Proiecte de acte normative suplimentare

Criteriile ecologice pentru echipamente de iluminat, criterii nereglementate de către Comisia Europeană se adoptă prin ordin comun al Ministrului Mediului și al Ministrului Economiei.

MM va coordona elaborarea de criterii ecologice pentru alte grupe de produse și servicii și lucrări, atunci când acestea nu există la nivel european, precum și revizuirea celor existente. Această activitate este una permanentă.

Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Documente internaționale

- Comunicarea Comisiei Europene către Consiliu și Parlamentul European cu privire “Achiziții publice pentru un mediu mai bun” (COM(2008) 400) propune ca ținta voluntară de 50% achiziții ecologice din totalul achizițiilor publice să fie atinsă de către Statele Membre până în anul 2010.
- Strategia europeană de dezvoltare durabilă conține ținte cu referire la achizițiile publice ecologice: până în 2010 să se atingă la nivelul Uniunii Europene un nivel mediu al achizițiilor publice ecologice egal cu cel atins în prezent de către cele mai avansate State Membre în domeniu.

Acte normative/documente interne

Un număr de acte normative subliniază importanța promovării achizițiilor ecologice, adoptarea Planului Național de Acțiune pentru Achiziții Publice Ecologice fiind un obiectiv al acestora:

- Hotărârea Guvernului nr. 1568/2008 privind aprobarea Foi de parcurs pentru implementarea Planului de acțiune pentru tehnologii de mediu - ETAP România, aferentă perioadei 2008 - 2009
- Hotărârea Guvernului nr. 1460/2008 pentru aprobarea Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă - Orizonturi 2013 - 2020 – 2030
- Programul Național de Reforme 2007 – 2010
- Planul național de acțiune în domeniul eficienței energetice (2007 – 2010)

VI. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

Planul Național de Acțiune pentru Achiziții Publice Ecologice a fost elaborat în cadrul unui Grup de Lucru cu o largă reprezentare a tuturor actorilor interesați:

- **reprezentanți ai administrației publice:** Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, Ministerul Economiei,

Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, Ministerul Dezvoltării Regionale și Locuinței, Ministerul Administrației și Internelor, Agenția pentru Serviciile Societății Informaționale, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Garda Națională de Mediu;

- **alți actori interesați de domeniul achizițiilor publice ecologice:** Camera de Comerț și Industrie a municipiului București, Institutul Român de Training, firma de consultanță AEA Consulting Mediu, Confederația Națională a Patronatelor Române, Asociația Recolamp, Asociația Producătorilor de Mobilă din România, Asociația Producătorilor de Materiale de Construcții din România.

Menționăm că în elaborarea prezentului proiect de act normativ, în conformitate cu prevederile articolului 3 alin. 1 din H.G. nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative, au fost consultate structurile asociative ale administrației publice locale

Proiectul de act normativ urmează a fi avizat de către Consiliul Legislativ la finalizarea procedurii de avizare.

VII Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

În elaborarea prezentului proiect de hotărâre a fost respectată procedura prevăzută de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

VIII Măsuri de implementare

Măsurile de implementare sunt prevăzute în Planul Național de Acțiune, principalele direcții fiind următoarele:

- Acțiuni de conștientizare cu privire la criteriile ecologice propuse de CE cu producătorii și distribuitorii. Construirea de criterii ecologice pentru grupe de produse, servicii și lucrări, atunci când acestea nu există la nivel european. Revizuirea celor existente;
- Realizarea Ghidului pentru Achiziții Ecologice;
- Diseminarea conceptului de achiziții publice ecologice;
- Training pentru autoritățile și instituțiile publice pe tema achizițiilor publice ecologice;
- Dezvoltarea paginii web dedicată achizițiilor ecologice, care să conțină o bază de date a instituțiilor din administrația publică centrală și locală care practică sistemul achizițiilor ecologice;
- Monitorizarea achizițiilor publice ecologice;

- Controlul achizițiilor publice ecologice.

În baza celor prezentate anterior, a fost elaborat prezentul proiect de Hotărâre a Guvernului pe care îl supunem spre analiză și aprobare.

MINISTRUL MEDIULUI

Nicolae NEMIRSCHI

Avizăm favorabil:

MINISTRUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI LOCUINTELOR

Vasile BLAGA

MINISTRUL ECONOMIEI

Adrian VIDEANU

PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII
NAȚIONALE PENTRU
REGLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA
ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Cristina TRĂILĂ

MINISTRUL AGRICULTURII,
PĂDURILOR ȘI DEZVOLTĂRII
RURALE

Ilie SÎRBU

MINISTRUL ADMINISTRAȚIEI ȘI
INTERNELOR

Dan NICA

MINISTRUL JUSTIȚIEI ȘI
LIBERTĂȚILOR CETĂȚENEȘTI

Cătălin Marian PREDOIU

MINISTRUL COMUNICAȚIILOR ȘI
SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE

Gabriel SANDU

MINISTRUL FINANȚELOR
PUBLICE

Gheorghe POGEA

AVIZATORI:

SECRETAR DE STAT
Doru Laurian BĂDULESCU

SECRETAR GENERAL
Virginia ȘTEFĂNICĂ

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI
Mihail Fâcă

GARDA NAȚIONALĂ DE MEDIU
Silvian IONESCU

DIRECȚIA AFACERI EUROPENE ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE
Liliana BARA

DIRECȚIA CONTROLUL POLUĂRII ȘI EVALUARE IMPACT
Angela FILIPAȘ

DIRECȚIA GENERALĂ BUGET FINANȚE
Iuliana DECU

DIRECȚIA JURIDICĂ
Mirela IORDACHE

DIRECȚIA GENERALĂ PENTRU MANAGEMENTUL
INSTRUMENTELOR STRUCTURALE
Silviu STOICA

CONSILIER MINISTRU
Iozefina Carmen LIPAN

Întocmit,
Anamaria STROIA
Manager public
Unitatea de Politici Publice